9 Ιουνίου 2026

Στάρετς Αλέξιος Μετσώφ

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Στάρετς Αλέξιος Μετσώφ (1859-1923).

Στάρετς Αλέξιος Μετσώφ (17 Μαρτίου 1859 – 9 Ιουνίου 1923)

Ο ξακουστός στάρετς της Μόσχας, Αλέξιος Μετσώφ, γεννήθηκε σ’ αυτήν την πόλη στις 17 Μαρτίου του 1859. Όταν ήταν επτά ετών η εκκλησιαστική του ζωή ήταν τόσο έκδηλη, που τον φώναζαν όσιο Αλεξάκη»! Ο πρώτος άνθρωπος που τον δίδαξε την ορθόδοξη ήταν η ενάρετη μητέρα του. Μεγαλώνοντας φοίτησε στο λογικό Σεμινάριο της Μόσχας και διατηρούσε στενή πνευματική ση με τον άγιο Ιωάννη της Κρονστάνδης και τον άγιο Θεοφάνη έγκλειστο.

Ό 1884 νυμφεύτηκε την Άννα και απέκτησαν πέντε παιδιά. Το δεύτερο μετά και από παρότρυνση και της μητέρας του χειροτονήθηκε Ιερέας στον Ι.Ν. του αγίου Νικολάου, στην καρδιά Μόσχας. Κύριο χαρακτηριστικό της οικογενειακής του ζωής η φτώχεια, αλλά αυτό δεν εμπόδιζε την πλούσια φιλανθρωπική δράση.

Σε λίγα χρόνια η πρεσβυτέρα Άννα, εξαιτίας των των συνθηκών διαβίωσης

αρρώστησε βαριά με την καρδιά της. Αλέξιος κάθε βράδυ, που επέστρεφε στο σπίτι ρωτούσε: «Ζει η πρεσβυτέρα μου;». Οι προσευχές του την κρατούσαν στη ζωή, αλλά ή αυτή υπέφερε, τον παρακάλεσε να σταματήσει να το ζητά!

Τον Αύγουστο του 1902 την κάλεσε κοντά του ο Κύριος της ζωής και του θανάτου. Ήταν τότε 43 ετών. Τότε κλείστηκε στο δωμάτιό του για αρκετό καιρό, εξαιτίας της μεγάλης του θλίψης, ξαφνικά σκέφτηκε να επισκεφθεί τον άγιο Ιωάννη της Κροστάνδης.

Βλέποντας τον, του είπε: «Ήλθα να μοιραστείτε τον πόνο μου».

Ο άγιος του απάντησε: «Δεν θα μοιραστώ τον πόνο σου, πάτερ μου, αλλά τη χαρά σου! Άφησε το κελί σου και βγες και πάλι στους ανθρώπους. Τώρα αρχίζεις να ζεις. Νομίζεις ότι σ' όλο τον κόσμο δεν υπάρχει μεγαλύτερος πόνος απ' τον δικό σου; Χμ! Στάσου, π. Αλέξιε, δίπλα στον συνάνθρωπο. Μπες μέσα στον πόνο. Πάρε στους ώμους σου το βάρος του. Τότε θα δεις ότι η δική δυστυχία, είναι ελάχιστη απέναντι των άλλων. Έτσι θα νιώθεις καλά».

Του έδειξε λοιπόν τον δρόμο της καρτερίας και συμπλήρωσε προφητικά: «Η προσευχή σου, πάτερ, θα ελαφρύνει το φορτίο της ζωής σου, δίνοντας μεγάλη παρηγοριά στους ανθρώπους σου…».

Έτσι ο π. Αλέξιος ρίχτηκε με περισσότερο κουράγιο στη διακονία των πονεμένων ανθρώπων, στα δύσκολα χρόνια της Ρωσικής επανάστασης, ο π. Αλέξιος στάθηκε στο ύψος της αποστολής του, παρηγόρησε τον πονεμένο λαού του Θεού κηρύττοντας το μήνυμα της Ανάστασης. Ο στάρετς Αλέξιος ήταν για τους πιστούς ο «απεσταλμένος του Θεού». Έκανε τα χρόνια αυτά της θλίψης, χρόνια πνευματικής χαράς. Πολλοί κληρικοί σ' αυτήν την φάση τον είχαν πνευματικό. Όμως τα πρώτα χρόνια της επανάστασης εμφανίστηκε η πονηρή… ανανέωση της εκκλησίας ώστε τώρα οι επαγγελματίες κληρικοί να τα έχουν καλά με το… νέο καθεστώς. Ο Πατριάρχης Τύχων συχνά συμβουλευόταν τον π. Αλέξιο για το θέμα αυτό. Μάλιστα του ανέθεσε και την ευθύνη ειδικού σεμιναρίου για την ομόνοια του κλήρου. Δυστυχώς το σχίσμα αργότερα δε σταμάτησε…

Κάποιος άθεος και άπιστος άνθρωπος, που άκουγε πολλά για τον στάρετς, είπε μια στιγμή: «Θα πάω να δω τον παπά σας»! Μπήκε στην εκκλησία, την ώρα που τελείωνε η λειτουργία. Ο γέροντας ευλογούσε τους πιστούς. Αυτός συλλογιζόταν: «Ηλίθιοι, δεν ξέρουν τι τους γίνεται και προσκυνούν...». Εκείνη τη στιγμή ο διορατικός γέροντας σταμάτησε την ευλογία και τον κοίταξε στα μάτια. Στην συνέχεια, πήγε κοντά στον άπιστο, του χαμογέλασε εγκάρδια και τον ευλόγησε. Εκείνος αισθάνθηκε ρίγος στην καρδιά του.

Αργότερα, είπε στους δικούς του: «Ναι, πράγματι, ο παπάς αυτός κάτι έχει μέσα του, κάποια μεγάλη δύναμη. Λεν μπορώ να το εξηγήσω επιστημονικά, αλλά είναι γεγονός»!

Το 1922, οι μυστικές υπηρεσίες κάλεσαν τον γέροντα (63 ετών) στην ασφάλεια και του απαγόρευσαν να λειτουργεί και να δέχεται κόσμο. Οι άνθρωποι όμως πήγαιναν κρυφά. Για λόγους ασφαλείας έκαψε τα ημερολόγια και τις σημειώσεις του.

Τη Μ. Σαρακοστή, διαβάζοντας τον κανόνα του αγίου Ανδρέα Κρήτης έλεγε: «Εγώ θα φύγω, εσείς να συνεχίσετε. Ξέρετε τον δρόμο...».

Την άνοιξη του 1923, επιδεινώθηκε η κατάσταση της υγείας του και δεχόταν επισκέψεις μόνο στο κρεβάτι. Στις 9 Ιουνίου το βράδυ βρισκόταν σ’ αυτό, ανήμπορος.

Η αδελφή του Νίνα θυμάται τις τελευταίες στιγμές του: «Ο στάρετς προσευχόταν έντονα, με κλειστά τα μάτια. Ξάφνου μου φάνηκε σαν κάτι να έσπασε. Γύρισα και κοίταξα. Είχε κοιμηθεί!».

Στην εξόδιο ακολουθία τον συνόδευσε ο Πατριάρχης Τύχων, που είχε αποφυλακισθεί πριν λίγο καιρό. Μαζί του συμπροσευχήθηκαν 80 κληρικοί. Η κηδεία του άρχισε το πρωί και τέλειωσε το βράδυ, αφού χιλιάδες λαού τον συνόδευσαν και θέλησαν για τελευταία φορά να φιλήσουν το τίμιο χέρι του!

Ιεροδ. Αυγουστίνος.

Πηγή: *Στάρετς Αλέξιος Μετσώφ, Περιοδικό «Παρά την Λίμνην», Μηνιαία έκδοση Εκκλησίας Αγίου Δημητρίου Παραλιμνίου, περίοδος β΄, έτος ιη΄, αρ. 6, σελ. 111-112, Ιούνιος 2008*